

La processó

(ALDC, III, 572. La processó)

El mot més antic (s. XIII), *professó*, ve del llat. PROFITONE; presenta var. com *promfessó* 25, 44, 57, amb epètesi de nasal potser a partir del plural *professons*; *profe[z]ó* 101, amb sonorització de la [s]; *profession* 87, 94, 100, en punts de frontera, i, sobretot, la bal. *porfessó* 70, 74, 76, 80, 81, 83, 84, amb metàtesi, com *garnar* ‘agranar’ i l’ant. i dial. *esturment* ‘instrument’. La var. *provessó* (var. *provessor* 151, 179, 180), especialment val., sembla resultat d’una sonorització, tardana, de la -f- intervocàlica, però el *DECat* la interpreta com una atracció paronímica de “*provació*, per la idea de posar a prova el penitent que hi compleix el seu vot”. *Professó* va rebre aviat (s. XIV) la competència d’una forma culta, *processó*, del llat. PROCESSIONE ‘acció d’anar

endavant; sortida solemne’, amb el segment final -ó (i no -ió: *processió* 5, alg. [pulsasi'o] 85, formats sobre el model del fr. *procession* i de l’it. *processione* respectivament) per convivència amb el més freqüent, *professó*, molt majoritari al mapa i amb caràcter preferent en lexicògrafs com Esteve *et al.* (1803) i Labèrnia (1839), convivència ostensible en mall. i en el *Diccionari menorquí, espanyol, francès i llatí* de Febrer Cardona (v. 1830); l’alg. ha generat una forma alternativa, *porcessó*, pron. [pulsas'o] 85, amb metàtesi. Per a *Estacions* 178, veg. mapa 379.

Són normatius *processó*, des del *DG₁*, 1932, i *professó*, des del *DIEC₁*, 1995.

